

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Marek Sawicki

RYBps-MKo-504-111/10
L.dz. 312

Warszawa, 2010.06.08

**Pan
Piotr Walkowski
Prezes
Wielkopolskiej Izby Rolniczej
ul. Gołęcińska 9
60-626 Poznań**

W odpowiedzi na pismo z dnia 19 kwietnia 2010 r., znak WIR.BW.GW.703.2010, uprzejmie informuję.

Opracowując program operacyjny dla sektora rybackiego na lata 2007-2013 (PO RYBY 2007-2013), każde z państw członkowskich UE miało do wyboru szereg Środków ujętych w ramach pięciu osi priorytetowych. O wyborze ich liczby i zakresu spośród możliwości proponowanych przez rozporządzenie Rady (WE) Nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego, zwanego dalej „rozporządzeniem 1198/2006”, przesądzała wola państwa członkowskiego. W trakcie negocjacji PO RYBY 2007-2013 strona polska wyraziła wolę wsparcia rodzimego sektora rybackiego w maksymalnym zakresie, wykorzystując niemal 100% wskazywanych przez ww. rozporządzenie Środków. Jednym z kierunków wsparcia było m. in. skierowanie znacznych środków finansowych na potrzeby akwakultury, w ramach *Działań wodno-środowiskowych*, która to forma wsparcia hodowców pojawiła się po raz pierwszy w okresie programowania 2007-2013. Środek • ten adresowany jest do hodowców, posiadających obiekty, w których prowadzony jest chów i hodowla ryb z poszanowaniem ochrony środowiska naturalnego oraz dobrych praktyk rybackich.

Odnosząc się do poruszanej w Pana piśmie kwestii niedoszacowania przez MRiRW, kwoty przeznaczonej na Środek 2.2, uprzejmie informuję.

Źródłem niezbędnej wiedzy w zakresie liczby obiektów, w których prowadzi się chów i hodowlę ryb są w głównej mierze złożone formularze sprawozdania dotyczącego powierzchni stawów rybnych oraz ilości ryb wyprodukowanych w stawach rybnych i innych urządzeniach służących do chowu lub hodowli.

Konieczność ich składania wynika z obowiązku zawartego w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o *statystyce publicznej* (Dz. U. Nr 88 poz. 439 z późn. zm.). Niestety, do dnia 15 marca 2009 r. przedmiotowy obowiązek został wypełniony jedynie przez **185 podmiotów**. Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia do osi priorytetowej 2 do dnia 15 marca 2010 r., obowiązek taki wypełniło już **897 podmiotów**. Przyjęte założenia finansowe okazały się niedoszacowane również z uwagi na fakt, iż sytuacja w zakresie gospodarki chowu i hodowli w Polsce jest nieuporządkowana. W ewidencji gruntów i budynków stawy zakwalifikowane są często jako nieużytki lub łąki. Biorąc powyższe pod uwagę, dopiero skala złożonych wniosków o dofinansowanie w ramach przedmiotowego Środka 2.2 oraz liczba złożonych formularzy statystycznych RRW-22 ujawniła faktyczną liczbę osób zajmujących się chowem lub hodowlą ryb. Tym samym niemożliwe stało się zagwarantowanie środków finansowych dla wszystkich osób, które złożyły wnioski o dofinansowanie w ramach przedmiotowego Środka oraz podział środków finansowych pomiędzy województwa. Dodatkowo należy wskazać, iż możliwości finansowe PO RYBY 2007-2013 są ograniczone i pomoc finansowa nie może być przyznana wszystkim wnioskodawcom.

Środek 2.2 *Działania wodno-środowiskowe* cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony wnioskodawców. Wedle stanu na dzień 21 maja 2010 r. w ramach Środka 2.2 złożono 675 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 448.981.114,17 zł, natomiast umowy o dofinansowanie podpisano na kwotę ponad 136 mln zł, co stanowi 100% dostępnego limitu finansowego. Zapotrzebowanie w ramach tego Środka przekroczyło alokowane środki o 312 981 114 zł.

Zgodnie z przepisem art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o *wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego* (Dz. U. Nr 72, poz. 619 i Nr 157, poz. 1241), pomoc w ramach programu operacyjnego jest przyznawana do wysokości limitu stanowiącego równowartość w złotych kwoty w euro określonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 1 tego artykułu, na poszczególne środki, o których mowa w art. 3 ww. ustawy. Mając na uwadze powyższe oraz w celu umożliwienia wypłacenia pomocy finansowej większej liczbie wnioskodawców Środka 2.2, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął prace zmierzające do przesunięcia środków finansowych pomiędzy Środkami w ramach osi priorytetowej 2. Działania, o których mowa powyżej zostały poprzedzone spotkaniami ze środowiskiem rybackim w sprawie przesunięcia środków finansowych w ramach osi priorytetowej 2 PO RYBY 2007-2013 pod kątem ewentualnej nowelizacji rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 września 2009 r. *w sprawie podziału środków finansowych na realizację programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” na lata 2007-2013* (Dz. U. Nr 147, poz. 1192). Wynikiem spotkania było ustalenie polegające na propozycji przesunięcia środków finansowych ze Środka 2.3. *Środki na rzecz zdrowia zwierząt* w wysokości 1 902 792,68 euro na rzecz Środka 2.2 *Działania wodno-środowiskowe*.

Ponadto, uczestnicy spotkania zgłosili postulat w sprawie podjęcia przez MRiRW działań zmierzających do zmiany PO RYBY 2007-2013, polegających na przesunięciu środków finansowych z innych osi priorytetowych w celu zapewnienia pokrycia potrzeb finansowych wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w

ramach osi priorytetowej 2 w zakresie Środka 2.2 *Działania wodno-środowiskowe*. Biorąc pod uwagę powyższy wariant należy wskazać, iż zgodnie z art. 16 i 49 rozporządzenia 1198/2006, korekty w programie operacyjnym można dokonać po przeprowadzeniu oceny okresowej (ewaluacji w maju 2011 r.) i odbyciu debaty zorganizowanej przez Komisję Europejską w 2011 r. dla programów finansowanych z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego. Zgodnie z art. 18 ww. rozporządzenia, korekta odbywa się z uwzględnieniem oceny okresowej, wynika z inicjatywy KE lub państwa członkowskiego i odbywa się przy akceptacji Komitetu Monitorującego. Dodatkowo należy wskazać, iż procedura zmiany programu operacyjnego jest długotrwała, można szacować, iż proces ten zajmie około 6 miesięcy. Może to nastąpić najwcześniej w 2012 r. Należy mieć na uwadze, że zobowiązania beneficjentów w ramach Środka 2.2 to zobowiązania 5 letnie (wymóg KE), a zatem ich realizacja musi się rozpocząć z dniem 1 stycznia 2011 r., tak aby operacja mogła się zakończyć z końcem 2015 r. (koniec okresu kwalifikowalności wydatków to 31 grudnia 2015 r.). Istotnym jest także fakt, iż bardzo trudno będzie osiągnąć kompromis społeczny związany ze zgodą przedstawicieli poszczególnych podsektorów sektora rybackiego na uszczuplenie wysokości środków finansowych przeznaczonych na osie priorytetowe z nimi związane. Mowa tu w szczególności o:

- > rybakach morskich (oś priorytetowa 1) - którzy jeszcze podczas opracowywania programu operacyjnego postulowali zwiększenie niewystarczających środków finansowych na złowienie oraz inwestycje na statkach rybackich,
- > przetwórcach i hodowcach ryb gł. łososiowatych - którzy są przeciwni uszczuplaniu środków finansowych z puli przeznaczonej na inwestycje w stawy (udział ryb pochodzących z tych hodowli stale rośnie) oraz zakłady przetwórcze (pozycja przemysłu przetwórczego jest w Polsce bardzo silna). Propozycja przesunięć w ramach osi 2 została zaprezentowana przez MRiRW przedstawicielom ww. środowisk i wyrazili oni chęć przesunięć jedynie ze Środka 2.3 *Środki na rzecz zdrowia zwierząt*,
- > rybakach morskich (porty) i przedstawicielach nauki i szkolnictwa wyższego (oś priorytetowa 3) - którzy podnoszą, iż infrastruktura w portach i przystaniach wymaga znacznych nakładów finansowych, zwłaszcza pod kątem bezpieczeństwa i poprawy warunków przechowywania produktów rybnych co przyczyni się do poprawy ich jakości a tym samym konkurencyjności. Przedstawiciele nauki wskazują na permanentne niedoinwestowanie uczelni kształcących na kierunku rybactwo oraz zbyt małe nakłady finansowe na innowacje i rozwój nowych technologii,
- > przedstawicielach sektora rybackiego zamieszkujący obszary „zależne od rybactwa” oraz przedstawicielach samorządów województwa - obecnie trwa weryfikacja lokalnych strategii rozwoju obszarów rybackich (LSROR) złożonych w MRiRW przez lokalne grupy rybackie (LGR) w ramach ogłoszonego przez MRiRW konkursu. Na wyłonione strategię zostaną podpisane umowy między MRiRW a ww. grupami. Na realizację pierwszego konkursu zostało przeznaczone 798 mln zł (ok. 66%) z 313 mln euro środków alokowanych na oś priorytetową 4, przy czym w PO RYBY znajduje się deklaracja, iż zostaną ogłoszone 2 konkursy na wybór LGR. Istotne jest także, iż kierunek wydatkowania środków finansowych jakim jest oś priorytetowa 4, to aktualnie trend rozwoju sektora rybackiego, który Komisja Europejska wskazuje jako główną perspektywę alokowania środków finansowych w

ramach okresu programowania po 2013 r. (wnioski z Zielonej Księgi - reforma WPRyb).

Podsumowując należy wskazać, iż w związku z brakiem woli potencjalnych wnioskodawców osi priorytetowej 2 na uszczuplenie puli środków finansowych przeznaczonych na Środek 2.1 *Inwestycje w chów i hodowlę ryb*, 2.4 *Rybołówstwo śródlądowe oraz* 2.5 *Inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu* (wariant bez zmiany programu operacyjnego), a także z prawdopodobnymi znacznymi trudnościami w uzyskaniu kompromisu społecznego na przesunięcia środków z osi priorytetowej 1, 3 oraz 4 (wariant ze zmianą programu operacyjnego), jako możliwe źródło środków finansowych na zaspokojenie potrzeb finansowych beneficjentów Środka 2.2 *Działania wodno-środowiskowe* należy wskazać *pomoc publiczną (de minimis)*.

Odnosząc się do kwestii podniesionej w Pana piśmie, a dotyczącej „*opieszkości ARiMR w rozpatrywaniu wniosków*” zaznaczyć należy, iż przedstawiona w Pańskim piśmie tabela dotycząca zestawienia liczby umów podpisanych w poszczególnych województwach nie może przesądzać o stosowaniu przez poszczególne oddziały regionalne ARiMR różnych wymagań wobec wnioskodawców. Różnica ta może być również wynikiem dysproporcji w jakości składanych wniosków o dofinansowanie. Podstawą do podjęcia przez MRiRW działań wyjaśniających w tym zakresie mogą być jedynie zarzuty poparte konkretnymi dowodami.

Ustosunkowując się do kwestii dotyczącej zbyt wysokiego przeznaczenia środków finansowych na oś priorytetową 4, „*bagatelizując jednocześnie wsparcie rybackich gospodarstw stawowych*”, należy wskazać, iż Komisja Europejska akceptując programy operacyjne poszczególnych państw członkowskich, kieruje się wiedzą, jaką posiada o sektorze rybackim w danym kraju. W związku z powyższym, jej zgoda na proponowane rozdysponowanie środków finansowych na poszczególne osie priorytetowe jest zawsze poparta przekonaniem, iż wsparcie w danym obszarze jest celowe. Jako dysponent środków finansowych to KE podejmuje w tym zakresie decyzję ostateczną.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Marek Sawicki

Do wiadomości:

-Pan Wiktor Szmulewicz, Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych,

-Pan Krzysztof Karoń, Prezes Związku Producentów Ryb, ul. Krakowska 5/2, 61-889 Poznań.